

Suomen Kristillinen Lääkäriseura ry:n kannanotto palliatiivisen hoidon ja saattohoidon turvaamiseksi ja kehittämiseksi Suomessa

Palliatiivinen hoito ja saattohoito ovat keskeisiä lääketieteellisiä keinoja inhimillisen kärsimyksen vähentämisessä. Suomessa on tapahtunut merkittävää kehitystä näiden järjestämisessä, saatavuudessa ja tunnettavuudessa. Kuitenkin puutteita vielä esiintyy ja ne estävät osaa potilaista saamasta hyvää hoitoa elämänsä loppuvaiheessa.

Jotta hyvä palliatiivisen hoito ja saattohoito voitaisiin turvata varmemmin ja laajemmin jokaiselle niitä tarvitsevalle tasavertaisesti, Suomen Kristillinen Lääkäriseura ry esittää seuraavaa:

Järjestelmän kehittäminen ja saattohoitolainsäädännön edistäminen

1. Sosiaali- ja terveysministeriössä kehitetty palliatiivisen hoidon ja saattohoidon järjestämismalli tulee kirjata lakiin ja toteuttaa kaikilla hyvinvointialueilla. Näillä pitää olla palliatiivisen hoidon ja saattohoidon ajantasainen ja päivitetty strategia.
2. Potilaan tulee saada asianmukainen palliatiivinen hoito omaan asuin- ja hoitopaikkaansa. Saattohoitovaiheen potilailla tulee olla mahdollisuus olla yhteydessä hoitavaan yksikköön kaikkina vuorokauden aikoina ja heidän tulee voida siirtyä tarvittaessa viiveettä tuki- tai saattohoito-osastolle omasta pyynnöstään.
3. Jokaisella pitkälle edennyttä sairautta sairastavalla tulee olla elämän loppuvaiheen ennakoiva, säännöllisesti päivitettävä hoitosuunnitelma, joka sisältää sekä palliatiivisen hoidon että saattohoidon suunnitelman.
4. Potilaan psykososiaalisen, henkisen ja hengellisen tuen tarpeet tulee arvioida säännöllisesti ja potilaalla tulee olla mahdollisuus tavata näiden osaamisalueiden erityisosaajia tarpeen mukaan.
5. Palliatiivisen hoidon asiantuntijoiden tulee olla konsultoitavissa viikon jokaisena päivänä ympärivuorokautisesti.
6. Hoitotakuulainsäädäntöön tulee lisätä pääsy palliatiivisen hoidon ja erityisesti saattohoidon tarpeen arvioon kiireellisesti, tarvittaessa päivystyksellisesti.
7. Palliatiivisten keskusten rahoitusta tulee kasvattaa riittävästi, jotta voidaan taata kattavat palvelut, ympärivuorokautinen konsultaatiotuki sekä hoidon kehittäminen koko maassa.

Koulutuksen ja osaamisen kehittäminen

8. Niiden lääkäreiden ja muiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden määrä, joilla on palliatiivisen hoidon erityispätevyys tai muu palliatiivisen hoidon erityiskoulutus, on kolminkertaistettava.
9. Lääkäreiden peruskoulutukseen tulee sisällyttää jatkossakin opetus- ja kulttuuriministeriön EduPal-hankkeessa laaditun suosituksen (2020) mukaisesti pakollinen palliatiivisen lääketieteen kurssi. Lisäksi palliatiivisen lääketieteen professuuri tulee saada kaikkiin lääketieteellisiin tiedekuntiin.
10. Kaikkien sairaanhoitajien ja lähihoitajien opintoihin tulee sisällyttää EduPal-hankkeessa laaditun suosituksen (2020) mukaiset opintokokonaisuudet palliatiivisen hoitotyön ja saattohoidon teemoista. Opintoihin tulee kuulua käytännön potilastyötä. Lisäksi tulee mahdollistaa valinnaisten opintojen tekeminen syventämään osaamista.

11. Lääkäreille, hoitajille ja muille terveydenhuollon ammattihenkilöille on taattava riittävä palliatiivisen hoidon osaaminen strukturoituna täydennyskoulutuksena. Täydennyskoulutus tulee tapahtua työnantajan tuella.
12. Suomessa tulee aloittaa toimet palliatiivisen lääketieteen erikoisalan perustamiseksi ja erikoislääkärikoulutuksen käynnistämiseksi.
13. Näiden muutosten seurauksena koulutusohjelmien rahoitusta tulee lisätä vastaavasti, alkuvaiheessa arviolta noin 10 miljoonalla eurolla. Hyvä palliatiivinen hoito ja saattohoito ovat kustannustehokasta hoitoa, ja ne tuovat säästöä näitä hoitoja tarvitsevien potilaiden kokonaishoitokustannuksiin.

Läheisten huomiointi ja saattohoitovapaa

14. Palliatiivisen hoidon tai saattohoidon tarpeessa olevan henkilön läheistä tuetaan tämän yksilöllisten tarpeiden mukaan ja tarvittaessa hänet ohjataan erillisen lisätuen piiriin. Hänelle mahdollistetaan myös osallistuminen hoitosuunnitelman laadintaan.
15. Saattohoitovapaa tulee tehdä säädöksiin mahdolliseksi lähiomaiselle.

Palliatiivisen hoidon laaturekisteri ja jatkokehityskohteet

16. Suomeen tulee perustaa palliatiivisen hoidon laaturekisteri ja on laajemminkin edistettävä palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kansallisen laatusuosituksen mukaisia kehittämiskohteita.

16.2.2025

Suomen Kristillinen Lääkäriseura ry

Markus Partanen

Kalle Mäki

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Lisätietoja

Saarto T, ym. Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kansallinen laatusuositus. THL 2022.

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-824-8>

EduPal – Koulutusta kehittämällä parempaa palliatiivista hoitoa. Minna Hökkä, Juho Lehto, Sanna Heinonen ja Arja Suikkala (toim). Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja, raportteja ja selvityksiä B 125/2021.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/505019/EduPal%20-%20koulutusta%20kehitt%E4m%E4ll%E4%20parempaa%20palliatiivista%20hoitoa.pdf?sequence=2>